

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสงฆ์ที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๗๐ รูป มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสงฆ์ที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสงฆ์ที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๕ ผลจากการสัมภาษณ์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของพระสงฆ์ จำแนกตาม อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาขั้นมัธยมศึกษา วุฒิการศึกษาปริญญาตรี และวุฒิการศึกษาสามัญ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๒๗๐)		
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๓๖	๑๓.๓๓
๒๕ - ๓๕ ปี	๕๗	๒๑.๑๑
๓๖ - ๔๕ ปี	๘๘	๓๒.๕๙
ตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป	๘๙	๓๒.๙๖
รวม	๒๗๐	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
พรรษา		
น้อยกว่า ๕ พรรษา	๔๘	๑๗.๗๗
๕ - ๑๐ พรรษา	๑๐๒	๓๗.๗๗
๑๑ - ๑๕ พรรษา	๘๒	๓๐.๓๗
๑๖ พรรษาขึ้นไป	๓๘	๑๔.๐๗
รวม	๒๗๐	๑๐๐
วุฒิการศึกษาทางโลก		
ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	๒๗	๑๐.๐๐
มัธยมศึกษา/ปวช.	๑๘๕	๖๘.๕๑
ป.ว.ส./ปริญญาตรี	๓๖	๑๓.๓๓
สูงกว่าปริญญาตรี	๒๒	๘.๑๔
รวม	๒๗๐	๑๐๐
วุฒิการศึกษาทางนักรธรรม		
นักรธรรมตรี	๔๖	๑๗.๐๐
นักรธรรมโท	๓๖	๑๓.๓๓
นักรธรรมเอก	๓๖	๑๓.๓๓
ไม่มีวุฒินักรธรรม	๑๕๒	๕๖.๒๙
รวม	๒๗๐	๑๐๐
วุฒิการศึกษาทางบาลี		
ประโยค ๑ - ๓	๓๙	๑๔.๔๔
เปรียญธรรม ๔ - ๖	๓๒	๑๑.๘๕
เปรียญธรรม ๗ - ๙	๑๕	๕.๕๕
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๑๘๔	๖๘.๑๔
รวม	๒๗๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” จำแนกได้ดังนี้

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ มีอายุตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป จำนวน ๘๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๙๖ รองมา คือ มีอายุระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี มีจำนวน ๘๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๙

รองลงมา คือ ๒๕ - ๓๕ ปี มีจำนวน ๕๗ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๑ และน้อยที่สุด คือ มีต่ำกว่า ๓๖ ปี มีจำนวน ๒๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๓

พรรษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ มีพรรษาระหว่าง ๕ - ๑๐ พรรษา จำนวน ๑๐๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๗ รองมา คือ มีพรรษาระหว่าง ๑๑ - ๑๕ พรรษา จำนวน ๘๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๗ รองลงมา คือ น้อยกว่า ๕ พรรษา จำนวน ๔๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗๗ และน้อยที่สุด คือ ๑๖ พรรษาขึ้นไป จำนวน ๓๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐๗

วุฒิการศึกษาทางโลก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ มีวุฒิการศึกษาทางโลก ระดับชั้นมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน ๑๕๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๕๑ รองมา คือ ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า จำนวน ๒๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ รองลงมา คือ มีวุฒิการศึกษาทางโลก ป.ว.ส./ปริญญาตรี จำนวน ๓๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๓ และน้อยที่สุด คือ มีวุฒิการศึกษาทางโลกสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๔

วุฒิการศึกษานักธรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ ไม่มีวุฒินักธรรม จำนวน ๑๕๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๒๙ รองมา คือ นักธรรมชั้นตรี จำนวน ๔๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๐ มีวุฒิการศึกษานักธรรมโท จำนวน ๓๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๓ และ นักธรรมเอก จำนวน ๓๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๓

วุฒิการศึกษาบาลี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ ไม่มีวุฒิทางเปรียญธรรม จำนวน ๑๘๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๑๔ รองมา คือ มีเปรียญธรรม ๑-๒ จำนวน ๓๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๔ รองมา คือ มีเปรียญธรรม ๔ - ๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๕ และน้อยที่สุด คือ มีเปรียญธรรม ๗ - ๙ จำนวน ๑๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๕

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการฝึกอบรม ๒) ด้านการศึกษา ๓) ด้านการพัฒนาแสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม

(n=๒๗๐)

พระสังฆาธิการที่พึงประสงค์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านการฝึกอบรม	๓.๘๓	๐.๖๒๕	มาก
๒. ด้านการศึกษา	๓.๗๖	๐.๖๖๖	มาก
๓. ด้านการพัฒนา	๓.๕๘	๐.๗๓๓	มาก
รวม	๓.๗๒	๐.๖๐๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของของพระสงฆ์ที่มีต่อพระสังฆาธิการที่พึงประสงค์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการฝึกอบรม

(n=๒๗๐)

๑. ด้านการฝึกอบรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ทางวัดของท่านมีนโยบายในการพัฒนาพระสงฆ์ โดยการส่งไปฝึกอบรมเป็นพระวิทยากร เพื่อเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	๓.๘๓	๐.๗๔๙	มาก
๒. ทางวัดของท่านมีการจัดอบรมเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาบุคลากรในวัดอย่างสม่ำเสมอ	๓.๘๐	๐.๘๕๒	มาก
๓. ทางวัดของท่านมีการจัดอบรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์ในวัด	๓.๘๘	๐.๘๗๔	มาก
๔. ทางวัดของท่านมีการจัดประชุมพระสงฆ์การเพื่ออบรมสั่งสอนด้านข้อวัตรปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย	๓.๗๒	๐.๘๙๙	มาก
๕. ทางวัดของท่านมีการติดตามประเมินผลพระสงฆ์การหลังการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง	๓.๘๒	๐.๙๐๐	มาก

(n=๒๗๐)

๑. ด้านการฝึกอบรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๖. ทางวัดของท่านมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการฝึกอบรมพระสงฆ์ภายในวัด	๓.๙๑	๐.๗๔๑	มาก
๗. ทางวัดของท่านมีงบประมาณในการจัดการฝึกอบรมพระสงฆ์ในวัดอย่างเพียงพอ	๓.๓๗	๑.๐๙๑	ปานกลาง
๘. ทางวัดของท่านมีการจัดทำแผนพัฒนาโครงการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรมขึ้นภายในวัด และฝึกอบรมพระสงฆ์การให้มีความรู้และวิธีการเผยแผ่ธรรมะ ตามแผนที่วางไว้	๔.๐๑	๐.๘๗๙	มาก
๙. ทางวัดของท่านมีการอบรมพระสงฆ์ให้มีสมณะสาธิตและอบรมในเรื่องพระธรรมวินัยจรรยา มารยาทการปฏิบัติอันเกี่ยวกับพิธีหรือแบบอย่างที่ดี	๓.๙๔	๐.๙๒๖	มาก
๑๐. ทางวัดของท่านมีการจัดส่งพระสงฆ์ในวัด เข้าร่วมอบรมนักธรรม-บาลีก่อนสอบ	๓.๙๖	๐.๖๒๕	มาก
๑๑. ทางวัดของท่านมีการจัดส่งพระสงฆ์เข้าร่วมหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล และจัดอบรมประชาชนเพื่อเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	๓.๘๓	๐.๖๒๕	มาก
๑๒. ทางวัดของท่านมีการจัดส่งพระสงฆ์เข้าร่วมอบรมครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน	๓.๘๓	๐.๗๔๙	มาก
๑๓. ทางวัดของท่านมีการฝึกอบรมพระสงฆ์ในการบริหารงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชุมชน	๓.๘๐	๐.๘๕๒	มาก
รวม	๓.๘๓	๐.๖๒๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการฝึกอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ ๗. ทางวัดของท่านมีงบประมาณในการจัดการฝึกอบรมพระสงฆ์ในวัดอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = ๓.๓๗$) ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการศึกษา

(n=๒๗๐)

ด้านการศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ทางวัดของท่านมีนโยบายในการพัฒนาพระสงฆ์ด้านการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น	๓.๗๖	๐.๘๕๗	มาก
๒. ทางวัดของท่านมีการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของพระสงฆ์ในวัดอย่างทั่วถึง	๓.๘๒	๐.๙๑๘	มาก
๓. ทางวัดของท่านมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษาแก่พระสงฆ์ภายในวัด	๓.๗๘	๐.๙๖๔	มาก
๔. ทางวัดของท่านมีระบบจัดการองค์ความรู้ เพื่อให้พระสงฆ์-สามเณรภายในวัดเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	๓.๗๗	๐.๙๒๐	มาก
๕. ทางวัดของท่านมีการสนับสนุนให้พระสงฆ์ในวัดได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น	๓.๖๓	๐.๙๔๑	มาก
๖. ทางวัดของท่านมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้พระสงฆ์ในวัดเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	๓.๗๘	๐.๗๘๒	มาก
๗. ทางวัดของท่านมีงบประมาณในการจัดการศึกษาให้กับพระสงฆ์ในวัดอย่างเพียงพอ	๓.๔๒	๐.๙๘๙	มาก
๘. ทางวัดของท่านมีการบริหารงานภายในวัดด้านกิจกรรมทางศาสนาโดยจัดการศึกษาให้กับประชาชนทั่วไป	๓.๙๔	๐.๙๓๖	มาก
๙. ทางวัดของท่านมีการบริหารงานด้านการศาสนศึกษา วันอาทิตย์เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมกับประชาชนทั่วไป	๓.๙๕	๐.๙๖๕	มาก
๑๐. ทางวัดของท่านมีแผนการบริหารงานการศึกษา สงเคราะห์โดยจัดการมอบทุนการศึกษา	๓.๗๔	๐.๙๔๔	มาก

(n=๒๗๐)

ด้านการศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๑. ทางวัดของท่านมีการควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนนักธรรมและบาลีแก่พระสงฆ์อย่างทั่วถึง	๓.๗๖	๐.๘๕๗	มาก
๑๒. ทางวัดของท่านมีการสรรหาครูสอนนักธรรมและบาลีที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อสอนพระสงฆ์ภายในวัด	๓.๘๒	๐.๙๑๘	มาก
๑๓. ทางวัดของท่านมีการบริหารงานภายในวัดด้านกิจกรรมทางศาสนาเพื่อการศึกษาของชุมชน	๓.๗๘	๐.๙๖๔	มาก
รวม	๓.๗๖	๐.๖๖๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมา ($\bar{X} = ๓.๗๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการศึกษายู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ **ด้านการพัฒนา**

(n=๒๗๐)

ด้านการพัฒนา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ทางวัดของท่านมีนโยบายในการพัฒนาพระสงฆ์ในการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนธรรมศึกษาแก่ประชาชนและนักเรียนโดยทั่วไป	๓.๔๐	๐.๙๕๔	ปานกลาง
๒. ทางวัดของท่านมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพระสงฆ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง	๓.๐๘	๑.๑๖๖	ปานกลาง
๓. ทางวัดของท่านมีการพัฒนาพระสงฆ์ในวัดทั้งด้านวิชาการและประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง	๓.๖๕	๐.๙๖๑	มาก
๔. ทางวัดของท่านมีสนับสนุนส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้เข้าร่วมโครงการศึกษาดูงานในองค์กรอื่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาพระสงฆ์การภายในวัด	๓.๔๔	๑.๐๔๒	มาก
๕. ทางวัดของท่านมีการจัดกิจกรรมการบำเพ็ญกุศลในวันสำคัญ เช่น วันวิสาขบูชา	๓.๕๙	๐.๙๕๑	มาก
๖. ทางวัดของท่านมีการจัดทำโครงการปฏิบัติธรรม เพื่อเป็นการพัฒนาจิตใจให้มีคุณภาพ	๓.๗๙	๐.๘๓๘	มาก
๗. ทางวัดของท่านมีการออกกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ	๓.๗๙	๐.๙๐๖	มาก
๘. ทางวัดของท่านมีการออกกฎ ระเบียบข้อบังคับต่างๆ แก่ พุทธศาสนิกชน เช่น การห้ามเล่นการพนัน ห้ามดื่มสุรารายในบริเวณวัด	๓.๗๗	๐.๙๒๖	มาก
๙. ทางวัดของท่านมีการจัดทำโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตามมติของมหาเถรสมาคม	๓.๖๘	๐.๙๒๔	มาก
๑๐. ทางวัดของท่านมีการจัดทำโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน	๓.๖๔	๐.๙๑๐	มาก
๑๑. ทางวัดของท่านมีการจัดหาหนังสือให้พระสงฆ์มนต์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมไว้อย่างเพียงพอ	๓.๗๙	๐.๓๕๓	มาก

(n=๒๗๐)

ด้านการพัฒนา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๒. ทางวัดของท่านมีการจัดตั้งห้องสมุดภายในวัด เพื่อประโยชน์ในการศึกษาแก่พระสงฆ์และประชาชนทั่วไป	๓.๘๐	๐.๓๓๓	มาก
๑๓. ทางวัดของท่านมีการสรรหาครูสอนนักเรียนและบาลีที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อสอนพระสงฆ์ภายในวัด	๓.๗๗	๐.๓๓๖	มาก
รวม	๓.๘๔	๐.๒๗๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคิดเห็นของของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการพัฒนา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๔$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ ๑. ทางวัดของท่านมีนโยบายในการพัฒนาพระสงฆ์ในการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนธรรมศึกษาแก่ประชาชนและนักเรียนโดยทั่วไป ($\bar{X} = ๓.๘๐$) และ ข้อ ๒. ทางวัดของท่านมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพระสงฆ์ด้านคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๘$) ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ พระสงฆ์อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๖ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ

(n=๒๗๐)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	๔.๗๔๓	๓	๑.๕๘๑	๔.๔๙๕*	๐.๐๐๕
	ภายในกลุ่ม	๖๒.๙๗๒	๒๖๗	๐.๓๕๒		
	รวม	๖๗.๗๑๕	๒๗๐			
๒. ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๗.๓๐๒	๓	๒.๔๓๔	๔.๗๔๒**	๐.๐๐๓
	ภายในกลุ่ม	๙๑.๘๗๔	๒๖๗	๐.๕๑๓		
	รวม	๙๙.๑๗๖	๒๗๐			
๓. ด้านการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	๔.๑๒๙	๓	๐.๘๒๖	๒.๒๙๙*	๐.๐๔๗
	ภายในกลุ่ม	๖๓.๕๘๖	๒๖๗	๐.๓๕๙		
	รวม	๖๗.๗๑๕	๒๗๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๔.๐๙๐	๓	๑.๓๖๓	๔.๒๓๑*	๐.๐๐๖
	ภายในกลุ่ม	๕๗.๖๘๗	๒๖๗	๐.๓๒๒		
	รวม	๖๑.๗๗๘	๒๗๐			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๖ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F - test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ทุกด้าน

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ในภาพรวมและรายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๗- ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามภาพรวมอายุ

(n=๒๗๐)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๒๕ - ๓๕ ปี	๓๖ - ๔๕ ปี	ตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป
		๔.๓๐	๓.๕๓	๓.๘๔	๓.๖๔
ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๔.๓๐	-	๐.๗๘*	๐.๔๗	๐.๖๖
๒๕ - ๓๕ ปี	๓.๕๓	-	-	-๐.๓๑*	-๐.๑๑
๓๖ - ๔๕ ปี	๓.๘๔	-	-	-	๐.๒๐*
ตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป	๓.๖๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอายุ มากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๕-๓๕ ปี, อายุ ๓๖-๔๕ ปี และตั้งแต่อายุ ๔๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๕-๓๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอายุ น้อยกว่าอายุ ๓๖-๔๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีอายุ ๓๖-๔๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอายุ มากกว่า อายุตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สำหรับพระสงฆ์ที่มีอายุแตกต่างกันคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นต่อภาพรวมอายุไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามอายุด้านการฝึกอบรม

(n=๒๗๐)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๒๕ - ๓๕ ปี	๓๖ - ๔๕ ปี	ตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป
		๔.๓๑	๓.๖๔	๓.๙๕	๓.๗๔
ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๔.๓๑	-	๐.๖๗*	๐.๓๖*	๐.๕๗*
๒๕ - ๓๕ ปี	๓.๖๔	-	-	-๐.๓๑*	-๐.๑๐
๓๖ - ๔๕ ปี	๓.๙๕	-	-	-	๐.๒๑*
ตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป	๓.๗๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านการฝึกอบรม มากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๕-๓๕ ปี, อายุ ๓๖-๔๕ ปี และตั้งแต่อายุ ๔๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๕-๓๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านการฝึกอบรม น้อยกว่า อายุ ๓๖-๔๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีอายุ ๓๖-๔๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านการฝึกอบรม มากกว่า อายุตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ **ด้านการศึกษา**
(n=๒๗๐)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๒๕ - ๓๕ ปี	๓๖ - ๔๕ ปี	ตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป
		๔.๒๓	๓.๕๕	๓.๘๘	๓.๗๐
ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๔.๒๓	-	๐.๖๘*	๐.๓๕	๐.๕๓*
๒๕ - ๓๕ ปี	๓.๕๕	-	-	-๐.๓๓*	-๐.๑๕
๓๖ - ๔๕ ปี	๓.๘๘	-	-	-	๐.๑๙
ตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป	๓.๗๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านการศึกษา มากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๕-๓๕ ปี, ตั้งแต่อายุ ๔๖ ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๕-๓๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านการศึกษา น้อยกว่าอายุ ๓๖-๔๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามอายุ **ด้านการพัฒนา**
(n=๒๗๐)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๒๕ - ๓๕ ปี	๓๖ - ๔๕ ปี	ตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป
		๔.๓๖	๓.๓๙	๓.๖๗	๓.๔๘
ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๔.๓๖	-	๐.๙๘*	๐.๖๙*	๐.๘๘*
๒๕ - ๓๕ ปี	๓.๓๙	-	-	-๐.๒๙*	-๐.๑๐
๓๖ - ๔๕ ปี	๓.๖๗	-	-	-	๐.๑๙
ตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป	๓.๔๘	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ใน ด้านการพัฒนา มากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๕-๓๕ ปี, อายุ ๓๖-๔๕ ปีตั้งแต่อายุ ๔๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๕-๓๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านการพัฒนา น้อยกว่าอายุ ๓๖-๔๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๒ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามพรรษา

(n=๒๗๐)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๖๑	๓	๐.๔๒๐	๑.๐๗๙	๐.๓๕๙
	ภายในกลุ่ม	๘๖.๑๒๔	๒๖๗	๐.๓๙๐		
	รวม	๘๗.๓๘๖	๒๗๐			
๒. ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๙๓	๓	๐.๘๖๔	๑.๙๗๒	๐.๑๑๙
	ภายในกลุ่ม	๙๖.๘๖๕	๒๖๗	๐.๔๓๘		
	รวม	๙๙.๔๕๘	๒๗๐			
๓. ด้านการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๗๑๙	๓	๐.๒๔๐	๐.๔๔๓	๐.๗๒๓
	ภายในกลุ่ม	๑๑๙.๗๖๓	๒๖๗	๐.๔๔๒		
	รวม	๑๒๐.๔๘๒	๒๗๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๔๑	๓	๐.๔๔๗	๑.๒๓๕	๐.๒๙๘
	ภายในกลุ่ม	๘๐.๐๒๐	๒๖๗	๐.๓๖๒		
	รวม	๘๑.๓๖๑	๒๗๐			

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F - test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๓ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษากวโลก

(n=๒๗๐)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์			SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม		๒.๐๘๗	๔	๐.๕๒๑๗	๑.๐๗๑	๐.๓๗๗
	ภายในกลุ่ม		๘๕.๒๙๙	๒๖๖	๐.๓๒๘๙		
	รวม		๘๗.๓๘๖	๒๗๐			
๒. ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม		๒.๓๔๖	๔	๐.๕๖๑๕	๑.๐๕๘	๐.๓๘๕
	ภายในกลุ่ม		๙๗.๑๑๒	๒๖๖	๐.๔๔๓๓		
	รวม		๙๙.๔๕๘	๒๗๐			
๓. ด้านการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม		๒.๑๑๒	๔	๐.๕๒๖๒	๐.๗๘๑	๐.๕๖๔
	ภายในกลุ่ม		๑๑๘.๓๗๑	๒๖๖	๐.๕๔๔๑		
	รวม		๑๒๐.๔๘๒	๒๗๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม		๑.๖๖๖	๔	๐.๓๓๓๓	๐.๙๑๖	๐.๔๗๑
	ภายในกลุ่ม		๗๙.๖๙๔	๒๖๖	๐.๓๖๔๔		
	รวม		๘๑.๓๖๑	๒๗๐			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F - test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาวุฒิการศึกษากวโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาวุฒิการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๔ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษานักธรรม

(n=๒๗๐)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	๔.๔๓๘	๓	๑.๔๗๙	๓.๙๔๒**	๐.๐๐๙
	ภายในกลุ่ม	๘๒.๙๔๗	๒๖๗	๐.๓๐๕		
	รวม	๘๗.๓๘๖	๒๗๐			
๒. ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๖๙	๓	๐.๙๕๖	๒.๑๘	๐.๐๙๐
	ภายในกลุ่ม	๙๖.๕๘๘	๒๖๗	๐.๔๓๗		
	รวม	๙๙.๔๕๘	๒๗๐			
๓. ด้านการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	๗.๕๘๔	๓	๒.๕๒๘	๔.๙๔๙**	๐.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๑๑๒.๘๙๘	๒๖๗	๐.๔๑๑		
	รวม	๑๒๐.๔๘๒	๒๗๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๔.๕๘๗	๓	๑.๕๒๙	๔.๔๐๑**	๐.๐๐๕
	ภายในกลุ่ม	๗๖.๗๗๔	๒๖๗	๐.๓๔๗		
	รวม	๘๑.๓๖๑	๒๗๐			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F - test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกันทุกด้าน

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ในภาพรวมและรายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๓- ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของพระสงฆ์อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมวุฒิการศึกษาทางนักรธรรม

(n=๒๓๐)

วุฒิการศึกษาทางธรรม	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาทางธรรม			
		นักรธรรมชั้นตรี	นักรธรรมชั้นโท	นักรธรรมชั้นเอก	ไม่มีวุฒินักรธรรม
		๓.๒๔	๒.๘๐	๓.๒๒	๓.๑๐
นักรธรรมชั้นตรี	๓.๒๔	-	๐.๔๔*	๐.๐๒	๐.๒๔
นักรธรรมชั้นโท	๒.๘๐	-	-	-๐.๔๑*	-๐.๐๓
นักรธรรมชั้นเอก	๓.๒๒	-	-	-	๐.๑๒
ไม่มีวุฒินักรธรรม	๓.๑๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมนักรธรรมชั้นตรี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางธรรม มากกว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมนักรธรรมชั้นโท, นักรธรรมเอก และไม่มีวุฒินักรธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สำหรับพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมแตกต่างกันคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นต่อภาพรวมวุฒิการศึกษาทางธรรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาทางธรรม **ด้านการฝึกอบรม**

(n=๒๗๐)

วุฒิการศึกษาทางธรรม	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาทางธรรม			
		นักธรรมชั้นตรี	นักธรรมชั้นโท	นักธรรมชั้นเอก	ไม่มีวุฒินักธรรม
		๔.๔๓	๓.๗๘	๓.๗๘	๔.๐๒
นักธรรมชั้นตรี	๔.๔๓	-	๐.๖๕*	๐.๖๕	๐.๔๑
นักธรรมชั้นโท	๓.๗๘	-	-	๐.๐๐*	-๐.๒๓
นักธรรมชั้นเอก	๓.๗๘	-	-	-	๐.๒๓*
ไม่มีวุฒินักธรรม	๔.๐๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมนักธรรมชั้นตรี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางธรรม มากกว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมนักธรรมชั้นโท,นักธรรมเอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สำหรับพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมแตกต่างกันคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นต่อมวุฒิการศึกษาทางธรรม ด้านการฝึกอบรมไม่แตกต่าง

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาทางธรรม **ด้านการพัฒนา**

(n=๒๗๐)

วุฒิการศึกษาทางธรรม	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาทางธรรม			
		นักธรรมชั้นตรี	นักธรรมชั้นโท	นักธรรมชั้นเอก	ไม่มีวุฒินักธรรม
		๓.๒๕	๓.๐๐	๓.๔๐	๓.๓๗
นักธรรมชั้นตรี	๓.๒๕	-	๐.๒๕*	-๐.๑๕	-๐.๑๒
นักธรรมชั้นโท	๓.๐๐	-	-	-๐.๔*	-๐.๓๗
นักธรรมชั้นเอก	๓.๔๐	-	-	-	๐.๐๓*
ไม่มีวุฒินักธรรม	๓.๓๗	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมนักรธรรมชั้นตรี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางธรรม มากกว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมนักรธรรมชั้นโท,นักรธรรมเอก และไม่มีวุฒินักรธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สำหรับพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมแตกต่างกันคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นต่อวุฒิการศึกษาทางธรรม ด้านการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาวุฒิการศึกษาบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกการศึกษาวุฒิการศึกษาทางบาลี

(n=๒๗๐)

พระสังฆาธิการที่พึงประสงค์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	๖.๕๑๓	๔	๑.๖๒๘	๔.๔๒๙**	๐.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๘๐.๘๗๓	๒๖๖	๐.๓๖๘		
	รวม	๘๗.๓๘๖	๒๗๐			
๒. ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๕.๖๘๗	๔	๑.๔๒๒	๓.๓๓๖*	๐.๐๑๑
	ภายในกลุ่ม	๙๓.๗๗๑	๒๖๖	๐.๔๒๖		
	รวม	๙๙.๔๕๘	๒๗๐			
๓. ด้านการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	๖.๙๗๔	๔	๑.๗๔๓	๓.๓๗๙*	๐.๐๑๐
	ภายในกลุ่ม	๑๑๓.๕๐๙	๒๖๖	๐.๕๑๖		
	รวม	๑๒๐.๔๘๒	๒๗๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๕.๗๒๓	๔	๑.๔๓๑	๔.๑๖๑**	๐.๐๐๓
	ภายในกลุ่ม	๗๕.๖๓๘	๒๖๖	๐.๓๔๔		
	รวม	๘๑.๓๖๑	๒๗๐			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๗ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๑ พบว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาวุฒิการศึกษาบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาวุฒิการศึกษาบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสงฆ์การที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ในภาพรวมและรายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๗- ๔.๒๐

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์วุฒิการศึกษาบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสงฆ์การที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาทางบาลี ในภาพรวม

(n=๒๗๐)

การศึกษาวุฒิการศึกษาบาลี		การศึกษาวุฒิการศึกษาบาลี			
		ประโยค	เปรียญธรรม	เปรียญธรรม	ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม
		๑ - ๓	๔-๖	๗-๙	ธรรม
	$\bar{X}$	๓.๔๕	๓.๖๗	๔.๐๑	๔.๒๓
ประโยค ๑ - ๓	๓.๔๕	-	-๐.๒๒	-๐.๕๖*	-๐.๗๘*
เปรียญธรรม ๔-๖	๓.๖๗	-	-	-๐.๓๔	-๐.๕๖*
เปรียญธรรม ๗-๙	๔.๐๑	-	-	-	-๐.๒๒
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๓.๗๕	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีประโยค ๑-๓ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสงฆ์การที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางบาลี มากกว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีเปรียญธรรม ๔-๖,เปรียญธรรม ๗-๙ และไม่มีเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ๔-๖ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสงฆ์การที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางบาลี น้อยกว่า วุฒิการศึกษาบาลีเปรียญธรรม ๗-๙ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ๗-๙ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสงฆ์การที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางบาลี น้อยกว่า ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สำหรับพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีแตกต่างกันคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นต่อวุฒิการศึกษาทางบาลีในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์วุฒิการศึกษาบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านการฝึกอบรม

(n=๒๗๐)

การศึกษาวุฒิการศึกษาบาลี		การศึกษาวุฒิการศึกษาบาลี			
		ประโยชน์ ๑ – ๓	เปรียญธรรม ๔-๖	เปรียญธรรม ๗-๙	ไม่มีวุฒิปเรียญ ธรรม
$\bar{X}$	๓.๕๘	๓.๗๐	๔.๓๔	๔.๒๔	
ประโยชน์ ๑ – ๓	๓.๕๘	-	-๐.๑๒	-๐.๗๖*	-๐.๖๖*
เปรียญธรรม ๔-๖	๓.๗๐	-	-	-๐.๖๔*	-๐.๕๔*
เปรียญธรรม ๗-๙	๔.๓๔	-	-	-	-๐.๓๙
ไม่มีวุฒิปเรียญ ธรรม	๔.๒๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีประโยค ๑-๒ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางบาลี ด้านการฝึกอบรมมากกว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีเปรียญธรรม ๔-๖,เปรียญธรรม ๗-๙ และไม่มีเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ๔-๖ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางบาลี ด้านการฝึกอบรม น้อยกว่า วุฒิการศึกษาบาลีเปรียญธรรม ๔-๖,วุฒิการศึกษาบาลีเปรียญธรรม ๗-๙ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ๔-๖ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางบาลี ด้านการฝึกอบรม น้อยกว่า ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สำหรับพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีแตกต่างกันคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นต่อวุฒิการศึกษาทางบาลี ด้านการฝึกอบรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์วุฒิการศึกษาบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านการศึกษา

(n=๒๗๐)

การศึกษาวุฒิการศึกษาบาลี		การศึกษาวุฒิการศึกษาบาลี			
		ประโยชน์	เปรียญธรรม	เปรียญธรรม	ไม่มีวุฒิปเรียญธรรม
		๑ - ๓	๔-๖	๗-๙	ธรรม
	$\bar{X}$	๓.๕๓	๓.๘๓	๔.๐๐	๔.๓๘
ประโยชน์ ๑ - ๓	๓.๕๓	-๐.๓๑	-๐.๔๗*	-๐.๘๕*	-๐.๒๓
เปรียญธรรม ๔-๖	๓.๘๓	-	-	-๐.๕๔*	-๐.๐๗
เปรียญธรรม ๗-๙	๔.๐๐	-	-	-	-๐.๖๒*
ไม่มีวุฒิปเรียญธรรม	๔.๓๘	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีประโยค ๑-๓ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางบาลีด้านบริหาร มากกว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีเปรียญธรรม ๔-๖,เปรียญธรรม ๗-๙ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ๗-๙ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางบาลีด้านการศึกษา น้อยกว่า ไม่มีวุฒิการศึกษาบาลีเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ๗-๙ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางบาลีด้านวิสัยทัศน์ น้อยกว่า ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สำหรับพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีแตกต่างกันคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นต่อวุฒิการศึกษาทางบาลี ด้านบริหาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์วุฒิการศึกษาบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านการพัฒนา

(n=๒๗๐)

การศึกษาวุฒิการศึกษาบาลี		การศึกษาวุฒิการศึกษาบาลี			
		ประโยชน์ ๑ – ๓	เปรียญธรรม ๔-๖	เปรียญธรรม ๗-๙	ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม
$\bar{X}$	๓.๒๔	๓.๔๘	๓.๖๙	๔.๐๗	
ประโยชน์ ๑ – ๓	๓.๒๔	-	-๐.๔๕	-๐.๘๓*	-๐.๔๐*
เปรียญธรรม ๔-๖	๓.๔๘	-	-	-๐.๓๘	๐.๐๕
เปรียญธรรม ๗-๙	๓.๖๙	-	-	-	๐.๔๓
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๔.๐๗	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีประโยค ๑-๓ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอเวียงชัยบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมวุฒิการศึกษาทางบาลี ด้านการพัฒนามากกว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีเปรียญธรรม ๗-๙ และไม่มีวุฒิเปรียญธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สำหรับพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีแตกต่างกันคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นต่อวุฒิการศึกษาทางบาลีด้านการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๒ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑ – ๕

สมมติฐาน	ตัวแปรทดสอบ	F	Sig.	ผลการศึกษา	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	อายุ	๘.๙๕๑	๐.๐๐๐	✓	-
๒.	พรรษา	๑.๒๓๕	๐.๒๙๘	-	✓
๓.	วุฒิการศึกษาทางโลก	๐.๙๑๖	๐.๔๗๑	-	✓
๔.	วุฒิศึกษานักธรรม	๔.๔๐๑	๐.๐๐๕	✓	-
๕.	วุฒิการศึกษาบาลี	๔.๑๖๑	๐.๐๐๓	✓	-

จากตารางที่ ๔.๒๒ สรุปได้ว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางนักธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกเป็นรายด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๓ – ๔.๒๘

ตารางที่ ๔.๒๓ ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการฝึกอบรม

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดเรื่องเวลาและเงินมาสนับสนุนในการฝึกอบรมไม่มีความแน่ชัด	๒๑
๒.	ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการฝึกอบรม	๑๒
๓.	ขาดความสนใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรม	๑๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการฝึกอบรม มากที่สุด คือ ขาดเรื่องเวลาและเงินมาสนับสนุนในการปฏิบัติหน้าที่ไม่มีความแน่ชัด จำนวน ๒๑ รูป รองมา คือ ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก จำนวน ๑๕ รูป น้อยที่สุด ขาดความสนใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๑๒ รูป

ตารางที่ ๔.๒๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการฝึกอบรม

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรจัดเวลาและเงินมาสนับสนุนในการฝึกอบรมสนับสนุนภายในวัด ให้เหมาะสม	๒๓
๒.	ควรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมฝึกอบรมที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์	๒๑
๓.	ควรให้ความรู้ความเข้าใจกับพระสงฆ์ที่สนใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่	๑๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการฝึกอบรม มากที่สุด คือ ควรจัดเวลาและเงินมาสนับสนุนในการฝึกอบรมสนับสนุน

ภายในวัด ให้เหมาะสม จำนวน ๒๓ รูป รองมา คือ ควรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมฝึกอบรมที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ จำนวน ๒๑ รูป น้อยที่สุดควรให้ความรู้ความเข้าใจกับพระสงฆ์ที่สนใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มความรู้ ในการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน ๑๕ รูป

ตารางที่ ๔.๒๕ ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการศึกษา

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดงบประมาณในการศึกษาต่อ ต้องช่วยเหลือตนเองในการศึกษาต่อ	๑๐
๒.	เวลาในการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์งานด้านการศึกษา เพื่อจูงใจให้ศึกษามากขึ้น	๑๘

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการศึกษา มากที่สุด คือ เวลาในการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์งานด้านการศึกษา เพื่อจูงใจให้ศึกษามากขึ้น จำนวน ๑๘ รูป รองมา คือ ขาดงบประมาณในการศึกษาต่อ เพื่อการพัฒนาต้องช่วยเหลือตนเองในการศึกษา อย่างมาก จำนวน ๑๐ รูป

ตารางที่ ๔.๒๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการศึกษา

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรจัดงบประมาณในการศึกษาต่อ เพื่อการพัฒนาตนเองและคณะสงฆ์ในด้านต่าง	๑๕
๒.	ควรจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์งาน ด้านการศึกษา	๑๗

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการศึกษามากที่สุด คือ ควรจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์งาน ด้านการศึกษา จำนวน ๑๗ รูป รองมา คือ ควรจัดงบประมาณในการศึกษาต่อ เพื่อการพัฒนาตนเองและคณะสงฆ์ในด้านต่าง จำนวน ๑๕ รูป

ตารางที่ ๔.๒๗ ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการพัฒนา

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดการพัฒนาพระสงฆ์ ด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน เพื่อการพัฒนาพระสงฆ์ที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยของพระสังฆาธิการได้ในอนาคต	๑๔
๒.	พระสังฆาธิการขาดการให้ความสำคัญกับการพัฒนาพระสงฆ์อย่างมาก ในการที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยของพระสังฆาธิการได้ในอนาคต	๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการพัฒนา มากที่สุด คือ ขาดการพัฒนาพระสงฆ์ ด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน เพื่อการพัฒนาพระสงฆ์ที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยของพระสังฆาธิการได้ในอนาคต จำนวน ๑๔ รูป รองมา พระสังฆาธิการขาดการให้ความสำคัญกับการพัฒนาพระสงฆ์อย่างมาก ที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยของพระสังฆาธิการได้ในอนาคต จำนวน ๕ รูป

ตารางที่ ๔.๒๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการพัฒนา

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรจัดทำหลักสูตรในการฝึกอบรมไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นระบบ ชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาพระสงฆ์ที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยของพระสังฆาธิการได้ในอนาคต	๑๖
๒.	พระสังฆาธิการควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาพระสงฆ์ เพราะเป็นการเพิ่มพระสงฆ์ที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยของพระสังฆาธิการได้ในอนาคต	๑๘

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการพัฒนา มากที่สุด คือ พระสังฆาธิการควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาพระสงฆ์อย่างมาก เพราะเป็นการเพิ่มพระสงฆ์ที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยของพระสังฆาธิการได้ในอนาคต จำนวน ๑๘ รูป รองมา คือ ควรจัดทำหลักสูตรในการฝึกอบรมไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นระบบ ชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาพระสงฆ์ที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยของพระสังฆาธิการได้ในอนาคต จำนวน ๑๖ รูป

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย ๓ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านการฝึกอบรม ๒. ด้านการศึกษา ๓. ด้านการพัฒนา ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน ๗ รูป/คน ดังต่อไปนี้

๑. พระมหาถาวร ถาวรเมธี, ดร.	ตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอวิเชียรบุรี
๒. พระมหานันต์ จิตสวโร	ตำแหน่งเจ้าคณะตำบลท่าโรง เขต ๑
๓. พระปลัดสมบัติ จนทสโร	ตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดมาบสมอ
๔. พระสมุห์ไพฑูรย์ กนตสีโล	ตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประชนานิมิตร
๕. พระบัญชา ฐานวโร	ตำแหน่งพระสงฆ์วัดประชนานิมิตร
๖. พระสงกรานต์ มนาโป	ตำแหน่งพระสงฆ์วัดโคกกรวด
๗. นายสวาท ทวีทรัพย์	ตำแหน่งไวยาวัจกรวัดประชนานิมิตร

๑. ด้านการฝึกอบรม พระสังฆาธิการในอำเภอวิเชียรบุรี มีการพัฒนาศักยภาพก็คือการพัฒนาพระสงฆ์ในเรื่องความสามารถ แต่ในเบื้องต้นของการพัฒนาก็จำเป็นจะต้องตรวจสอบขีดความสามารถของพระสงฆ์ก่อนว่ามีมากน้อยเพียงใด มีความเหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบหรือไม่ เรื่องความเหมาะสมระหว่างคนกับงานเป็นเรื่องสำคัญ ความสามารถของมนุษย์สามารถพัฒนาได้อย่างไม่มีขีดจำกัดได้โดยใช้วิธีการฝึกอบรม^๑ พระสังฆาธิการ ต้องมีการฝึกอบรมให้กับพระสงฆ์ เน้นความสามารถเฉพาะอย่างในการปฏิบัติงานให้มีการสอนงานเป็นกลุ่มชั้น และเรียกมาพบทวนสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง^๒ พระสงฆ์ต้องมีความรู้ที่ทันยุคทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง คือความเข้าใจเมื่อพระสงฆ์ที่อบรมได้ซักถามวิทยากรแล้ว ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจเองแต่สิ่งเหล่านี้จะนำไปตอบปัญหากับประชาชนในพื้นที่และพระสังฆาธิการได้^๓ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการจะคำนึงถึงประเด็นสำคัญ คือการมีพระสงฆ์มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน โดยการเข้าอบรมการเรียนหลักสูตรต่าง ๆ^๔ การฝึกอบรม คือจุดหมายที่องค์กรมีร่วมกันโดยมีพระสังฆาธิการเป็นผู้ถือธงนำนั้น ก็เหมือนกับทั้งทีมได้เห็นเส้นชัยหรือหลักชัยที่ต้องเดินไปให้ถึง ถ้ามีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจนแล้ว เราก็สามารถมุ่งหน้าไปยังจุด ๆ นั้นได้ง่าย และเร็วขึ้น เพราะเรารู้ว่าเรากำลังทำอะไรอยู่ คนที่รู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่นั้น ย่อมดีกว่าเดินไปคิดลืงเลไป เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา^๕ พระสังฆาธิการจะต้องสนับสนุนพระสงฆ์ และส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนได้มีโอกาสเข้าศึกษาอบรมในสิ่งใหม่ ๆ เช่น มีการเสริมความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ อบรมธรรมะ เป็นต้น^๖ พระสังฆาธิการสนใจในเรื่องความสำคัญของการอบรม เพราะการพัฒนาพระสงฆ์ที่มีพื้นฐานในเรื่องความสามารถเฉพาะงานดีอยู่แล้วจะทำให้เกิด

^๑ สัมภาษณ์ พระมหาถาวร ถาวรเมธี, ดร. เจ้าคณะอำเภอวิเชียรบุรี, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๒ สัมภาษณ์ พระมหานันต์ จิตสวโร, เจ้าคณะตำบลท่าโรง เขต ๑, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๓ สัมภาษณ์ พระปลัดสมบัติ จนทสโร, เจ้าอาวาสวัดมาบสมอ, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๔ สัมภาษณ์ พระสมุห์ไพฑูรย์ กนตสีโล, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประชนานิมิตร, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๕ สัมภาษณ์ พระบัญชา ฐานวโร, พระภิกษุวัดประชนานิมิตร, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๖ สัมภาษณ์ พระสงกรานต์ มนาโป, พระภิกษุวัดโคกกรวด, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

ประสิทธิผลของการพัฒนารวดเร็วกว่าการสร้างความรู้ความสามารถให้กับพระสงฆ์ใหม่ ๆ โดยการฝึกอบรม เพราะเน้นความสามารถเฉพาะอย่างในการปฏิบัติงาน^๗

สรุปได้ว่า การพัฒนาศักยภาพก็คือการพัฒนาพระสงฆ์ในเรื่องความสามารถ แต่ในเบื้องต้นของการพัฒนาก็จำเป็นจะต้องตรวจสอบขีดความสามารถของพระสงฆ์ก่อนว่ามีมากน้อยเพียงใด มีความเหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบหรือไม่ เรื่องความเหมาะสมระหว่างคนกับงานเป็นเรื่องสำคัญ ความสามารถของมนุษย์สามารถพัฒนาได้อย่างไม่มีขีดจำกัดได้โดยใช้วิธีการฝึกอบรม เพราะพระสงฆ์ต้องมีความรู้ที่ทันยุคทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง คือความเข้าใจเมื่อพระสงฆ์ที่อบรมได้ชักถามวิทยากรแล้ว ก็จะเกิดความเข้าใจเองแท้สิ่งเหล่านี้ โดยการช่วยสนับสนุนพระสงฆ์และส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนให้ได้มีโอกาสเข้าศึกษาอบรมในสิ่งใหม่ ๆ เช่น มีการเสริมความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ให้พระสงฆ์ อบรมธรรมให้กับพุทธศาสนิกชนและบุคคลที่สนใจในธรรม เป็นต้น

๒. ด้านการศึกษา พระสังฆาธิการในอำเภอเวียงชัยบุรี มีการส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้ศึกษาในระดับที่สูงยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะความรู้ เมื่อพระสงฆ์ได้เรียนจบแล้ว ก็จะกลับมาพัฒนากิจการคณะสงฆ์ให้เจริญยิ่งขึ้น^๘ โดยมีการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาในหลักสูตร และในแต่ละรายวิชา หรือจำเป็นต้องมีศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ^๙ และจะต้องมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ และตัวผู้เรียนผู้สอนอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดความสะดวกในการดำเนินและจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปในทิศทางอันเดียวกัน^{๑๐} การศึกษานั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคน โดยพระสังฆาธิการเล็งเห็นว่า พระสงฆ์จำเป็นที่จะต้องมีความรู้^{๑๑} จึงเป็นทั้งผู้จัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาแก่พระสงฆ์^{๑๒} แน่นนอนว่าพระสังฆาธิการที่เป็นนักการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทั้งจัดการศึกษาและสนับสนุนด้านการศึกษาให้กับพระสงฆ์ภายในวัดได้มีโอกาสในการศึกษาเล่าเรียน ทั้งนักรธรรม บาลีและทางโลก^{๑๓} โดยมุ่งที่จะพัฒนาสติปัญญาของบุคคลากรคือพระสงฆ์ภายในวัด เพื่อให้มีทักษะและทัศนคติไปในทางที่ดีขึ้นอย่างแท้จริง พระสังฆาธิการได้เห็นความสำคัญต่อการศึกษาของพระสงฆ์อย่างแท้จริง เพราะเนื่องจากพระสังฆาธิการเองเข้าใจถึงวิถีชีวิตความเป็นนักเรียนติดอยู่แล้ว จึงได้พยายามที่จะสร้างโอกาสดี ๆ ให้กับพระสงฆ์อยู่เสมอ^{๑๔}

สรุปได้ว่า การส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้มีการศึกษาในระดับที่สูงยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถและทัศนคติที่ดี เมื่อพระสงฆ์เรียนจบแล้ว ก็จะกลับมาพัฒนากิจการคณะสงฆ์ให้เจริญยิ่งขึ้น โดยมีการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาในหลักสูตรและในแต่ละรายวิชา ดังนั้นจึงเป็นทั้งผู้จัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาแก่

^๗ สัมภาษณ์ นายสวาท ทวีทรัพย์, วยาวัจกรวัดประจักษ์นิมิต, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๘ สัมภาษณ์ พระมหาถาวร ถาวรเมธี, ดร. เจ้าคณะอำเภอเวียงชัยบุรี, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๙ สัมภาษณ์ พระมหานันท จิตสวโร, เจ้าคณะตำบลท่าโรง เขต ๑, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระปลัดสมบัติ จันทสโร, เจ้าอาวาสวัดมาบสมอ, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระสมุห์ไพฑูรย์ กนตสิโล, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประจักษ์นิมิต, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระบัญชา ฐานาโร, พระภิกษุวัดประจักษ์นิมิต, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระสงกรานต์ มนาโป, พระภิกษุวัดโคกกรวด, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายสวาท ทวีทรัพย์, วยาวัจกรวัดประจักษ์นิมิต, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

พระสงฆ์ภายในวัดได้มีโอกาสในการศึกษาเล่าเรียน ทั้งนักธรรม บาลีและทางโลก โดยมุ่งที่จะพัฒนาสติปัญญาของบุคคลากร คือพระสงฆ์ภายในวัด เพื่อให้มีทักษะและทัศนคติไปในทางที่ดียิ่งขึ้น เพราะการศึกษานั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคน โดยพระสังฆาธิการเล็งเห็นว่าพระสงฆ์จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ จึงจำเป็นต้องมีศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป

๓. ด้านการพัฒนา พระสังฆาธิการในอำเภอวิเชียรบุรี โดยได้ใช้หลักการกระจายอำนาจไปตามลำดับ ซึ่งในส่วนของการนำนโยบายไปกระจายและนำไปสู่การปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ พระสังฆาธิการได้มอบหมายให้พระสงฆ์ที่มีพรชามากที่สุดเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง^{๑๕} ที่มีการแบ่งกระจายอำนาจการปกครองภายในวัด ก็เพื่อต้องการที่จะแยกพระสงฆ์กับสามเณรออกคนละส่วน เพื่อความสะดวกและเรียบง่ายในการบริหารปกครอง และที่สำคัญเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นภายในวัด เช่น การเกิดความขัดแย้ง การแบ่งพรรคแบ่งพวกภายในหมู่พระสงฆ์ เป็นต้น^{๑๖} พระสังฆาธิการในอำเภอวิเชียรบุรี สร้างแรงบันดาลใจพระสงฆ์ภายในวัดอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จากคำพูดที่ว่า “เราต้องรักกันเหมือนพี่ ตักกันเหมือนน้องปรองดองกันเหมือนญาติ” เพราะท่านถือว่าการอยู่ร่วมกันจำนวนมาก ปัญหาที่ย่อมจะมีบ้าง นั้นเป็นเรื่องธรรมดา ฉะนั้น ความรักความสามัคคี ความกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจึงเป็นเครื่องมือที่จะฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี^{๑๗} พระสงฆ์จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ในทางพระพุทธศาสนาให้แตกฉาน โดยเฉพาะความรู้ทางด้านพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลี ดังนั้น พระสังฆาธิการในอำเภอวิเชียรบุรี จึงเป็นทั้งผู้จัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาแก่พระสงฆ์ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาพระสงฆ์ให้มีความรู้มากยิ่งขึ้นโดยมุ่งที่จะพัฒนาสติปัญญาของพระสงฆ์ในวัด เพื่อให้มีทักษะและทัศนคติไปในทางที่ดีขึ้นอย่างแท้จริง”^{๑๘}

พระสังฆาธิการจะต้องการปกครอง ดูแลพระสงฆ์สามเณรภายในวัด หรือเขตการปกครองของคณะสงฆ์ให้มีการประพฤติปฏิบัติเป็นไปตามพระธรรมวินัยโดยเคร่งครัด เพื่อความสงบสุขของหมู่สงฆ์ นอกจากนี้พระสังฆาธิการซึ่งเป็นผู้ได้ศึกษาพระไตรปิฎกครบถ้วนแล้วนำเอาหลักธรรมมาสอนหรือเผยแผ่ให้พุทธศาสนิกชนได้เรียนรู้ปริยัติ เข้าใจการปฏิบัติ และเข้าถึงปฏิเวธ ถ้าทำได้อย่างนี้ ก็ถือว่าเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้เต็มประสิทธิภาพ^{๑๙} พระสังฆาธิการกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสม ควรมีการประเมินจากสังคม เพื่อการสร้างศรัทธาในตัวพระสงฆ์ให้ดีขึ้น^{๒๐} การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยไม่ยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นศูนย์กลางที่แท้จริง แต่ยึดหลักตาม

^{๑๕} สัมภาษณ์ พระมหาถาวร ถาวรเมธี, ดร. เจ้าคณะอำเภอวิเชียรบุรี, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระมหานันท จิตสวโร, เจ้าคณะตำบลท่าโรง เขต ๑, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระปลัดสมบัติ จันทสวโร, เจ้าอาวาสวัดมาบสมอ, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระสมุห์ไพฑูรย์ กนต์สีโล, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประชานิมิตร, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๙} สัมภาษณ์ พระบัญชา ฐานาโร, พระภิกษุวัดประชานิมิตร, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๐} สัมภาษณ์ พระสงกรานต์ มนาโป, พระภิกษุวัดโคกกรวด, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

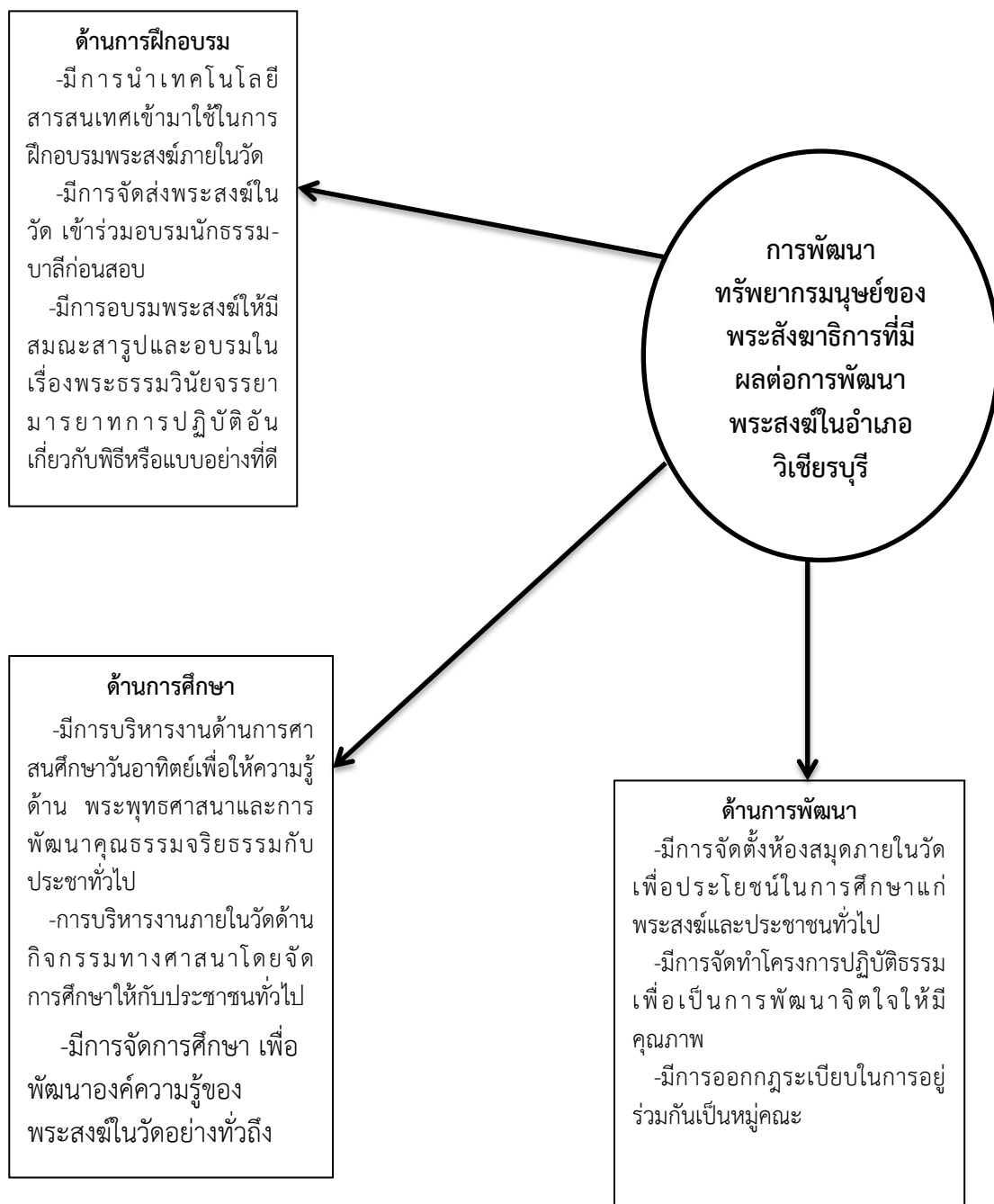
วิชาการต่างๆ ซึ่งมีการใช้หลักการพัฒนาที่ยังไม่มุ่งเน้นตามหลักทางพระพุทธศาสนาเท่าที่ควร ดังนั้น พระสังฆาธิการจึงควรมีการพัฒนาทรัพยากรโดยยึดหลักไตรสิกขาที่เหมาะสม คือ ศีล สมาธิ ปัญญา^{๒๑}

สรุปได้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการในอำเภอวิเชียรบุรี ต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หลายอย่าง เช่น การศึกษาและการเผยแผ่ ที่พระสงฆ์จะต้องมีความรู้ความสามารถในการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการเข้าอบรม การเรียนหลักสูตรต่าง ๆ นอกจากนี้ พระสังฆาธิการซึ่งเป็นผู้ได้ศึกษาพระไตรปิฎกครบถ้วนแล้วนำเอาหลักธรรมมาสอนหรือเผยแผ่ให้พุทธศาสนิกชนได้เรียนรู้ปริยัติ เข้าใจการปฏิบัติ และเข้าถึงปฏิเวธ ถ้าทำได้อย่างนี้ ก็ถือว่าเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้เต็มประสิทธิภาพ และพระสังฆาธิการจะต้องสนใจการพัฒนาธำรงรักษาให้พระสงฆ์ที่ปฏิบัติงานในองค์การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีสุขภาพจิตที่ดีในการทำงาน โดยมีวิธีการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระองค์ ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ยอดเยียมที่สุดที่คนในปัจจุบันต้องยึดวิธีการของพระองค์เป็นแบบอย่างหรือแนวทางในการพัฒนา ที่จะต้องนำหลักธรรมต่างๆ เช่น พรหมวิหาร ๔ ไตรสิกขา อิทธิบาท ๔ เป็นต้น มาใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งนี้ พระสังฆาธิการจะต้องมีการประเมินจากสังคม เพื่อการสร้างสรรค์ธำรงจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการให้ดีขึ้น

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือทำให้ทราบถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ คือด้านการฝึกอบรม ด้านการศึกษาและด้านการพัฒนา ตลอดจนข้อเสนอแนะซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อไป ผู้วิจัยสามารถสรุปแผนภาพองค์ความรู้ได้ดังนี้

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายสวาท ทวีทรัพย์, ไวยาวัจกรวัดประจักษ์นิมิต, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๖ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระสังฆาธิการที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้ดียิ่งขึ้น สรุปได้ดังนี้

๑. ด้านการฝึกอบรม การพัฒนาศักยภาพก็คือ การพัฒนาพระสงฆ์ในเรื่องความสามารถ แต่ในเบื้องต้นของการพัฒนาก็จำเป็นจะต้องตรวจสอบขีดความสามารถของพระสงฆ์ก่อนว่ามีมากน้อยเพียงใด มีความเหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบหรือไม่ เรื่องความเหมาะสมระหว่างคนกับงานเป็นเรื่องสำคัญ ความสามารถของมนุษย์สามารถพัฒนาได้อย่างไม่มีขีดจำกัดโดยใช้วิธีการฝึกอบรม เพราะพระสงฆ์ต้องมีความรู้ที่ทันยุคทันสมัย เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นทางด้านเทคโนโลยี หรือสภาพแวดล้อม ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เมื่อพระสงฆ์ได้ผ่านการฝึกอบรมดีแล้ว ก็จะได้นำเอาความรู้ความเข้าใจมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรต่อพระพุทธศาสนา หรือต่อสังคมโดยรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๒. ด้านการศึกษา พระสังฆาธิการในอำเภอวิเชียรบุรี ได้มีการส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้ศึกษาเรียนรู้ในระดับที่สูงยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถและมีวิสัยทัศน์ที่ดี เมื่อพระสงฆ์เรียนจบแล้ว ก็จะกลับมาพัฒนากิจการคณะสงฆ์ให้เจริญยิ่งขึ้น โดยมีการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาในหลักสูตรและในแต่ละรายวิชา ดังนั้น จึงเป็นทั้งผู้จัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาแก่พระสงฆ์ภายในวัดให้ได้มีโอกาสในการศึกษาเล่าเรียน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาแผนกธรรม แผนกบาลี แผนกสามัญศึกษา หรืออุดมศึกษา โดยมุ่งที่จะพัฒนาสติปัญญาของบุคลากรคือพระสงฆ์ภายในวัด เพื่อให้มีทักษะและทัศนคติไปในทางที่ดีได้อย่างแท้จริง เพราะการศึกษานั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคน โดยพระสังฆาธิการเล็งเห็นว่า พระสงฆ์จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ไม่ว่าจะเป็นทางโลกหรือทางธรรม เพื่อจะได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาที่ดีต่อไป

๓. ด้านการพัฒนา พระสังฆาธิการในอำเภอวิเชียรบุรี พระสังฆาธิการจะต้องการปกครอง ดูแลพระสงฆ์สามเณรภายในวัด หรือเขตการปกครองของคณะสงฆ์ให้มีการประพฤติปฏิบัติเป็นไปตามพระธรรมวินัยโดยเคร่งครัด และจะต้องสนใจการพัฒนาธำรงรักษาให้พระสงฆ์ที่ปฏิบัติงานในองค์การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีสุขภาพจิตที่ดีในการทำงาน โดยมีวิธีการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระพุทธรองค์ คือมีการจัดทำโครงการปฏิบัติธรรม เพื่อเป็นการพัฒนาจิตใจให้มีคุณภาพ มีการจัดทำโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อให้พระสงฆ์ได้ฝึกทักษะในการปฏิบัติงานจริง รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมการบำเพ็ญกุศลในวันสำคัญ เช่น วันวิสาขบูชา เป็นการยกระดับสุขภาพจิตที่ดีในการทำงานของประชาชนทั่วไป และมีการออกกฎ ระเบียบข้อบังคับต่างๆ แก่ พุทธศาสนิกชน เช่น การห้ามเล่นการพนัน ห้ามดื่มสุรารายในบริเวณวัด เป็นการเสริมสร้างสุขภาพให้กับพุทธศาสนิกชน เพื่อเป็นการลดการขัดแย้งในสังคม เป็นพัฒนาสังคมอีกทางหนึ่ง